

הכנס
לעונת

הפנתרים

ואז לנו

הפנתרים

על הכנס "המאבק המזרחי לאן"? שהתקיים באוניברסיטה הפתוחה ביוני 2021. הכנס עסק במתח שבין מאבק עממי ברחוב לבין ניתוח סוציולוגי של יחסים חברתיים, בראי התופעה המהפכנית של "הפנתרים השחורים", שפועלם טלטל את הממסד הישראלי בראשית שנות ה-70.

המאבק המזרחי בין הרחוב לאקדמיה

גל לוי

ד"ר גל לוי הוא חבר סגל המחלקה לסוציולוגיה, למדעי המדינה ולתקשורת באוניברסיטה הפתוחה

כל התצלומים במאמר לקוחים מתוך תערוכת הספר הפנתרים השחורים, בית הספר מוסררה לאמנות ולחברה. תצלומים תקופתיים: מיכה ברעם וד"ר מאיר ויגודר. תצלומי דיוקן: המחלקה לצילום, בית הספר מוסררה, 1997.

צילום: מיכה בר-עם, ד"ר מאיר וינדר

שכונת מוסררה ירושלים

רחבה הממשיגה את הקשרים ההיסטוריים והפוליטיים המורכבים בין הדיכוי הפלסטיני לזה המזרחי. מאבקם של הפנתרים השחורים לחלוקת משאבים צודקת ולמיגור הגזענות פגש באידיאולוגיה השמאלית שכבר עלתה במאבק נגד הממשל הצבאי ולאחר מכן נגד הכיבוש. הדמוקרטיה נחשפה במערומיה. צעירי מוסררה והשכונות הזנחו על ידי המדינה, שדרשה מהם להתגייס למטרותיה הציוניות. תחושה זו של אפליה ושל חוסר שייכות באה לידי ביטוי במוצגי התערוכה המלווה את הכנס.

בתערוכה בחרנו להציב זה מול זה, את המאבק הכואב ברחוב ואת העיתונות המזרחית האלטרנטיבית שצמחה במיוחד מאז הפנתרים. הדבר מדגיש בעינינו את חשיבותם של הפנתרים כעניין היסטורי, שניכרת בתרומתם להתנסחותה האינטלקטואלית והאידיאולוגית של ביקורת חברתית פוליטית, שמערערת על תביעתה של המדינה לקבוע את סדר היום תוך הכחשת תפקידה של האחרונה ביצירת "הבעיה העדתית".

בכנס זה חוקרות וחוקרים, פעילים ופעילות שבעבודותיהם הפוליטיות והאקדמיות הדגישו שהצורך בבירור שורשיה של "הבעיה" עדיין כאן והכרחי בדרך לבנייתה של חברה דמוקרטית ושוויונית. ■

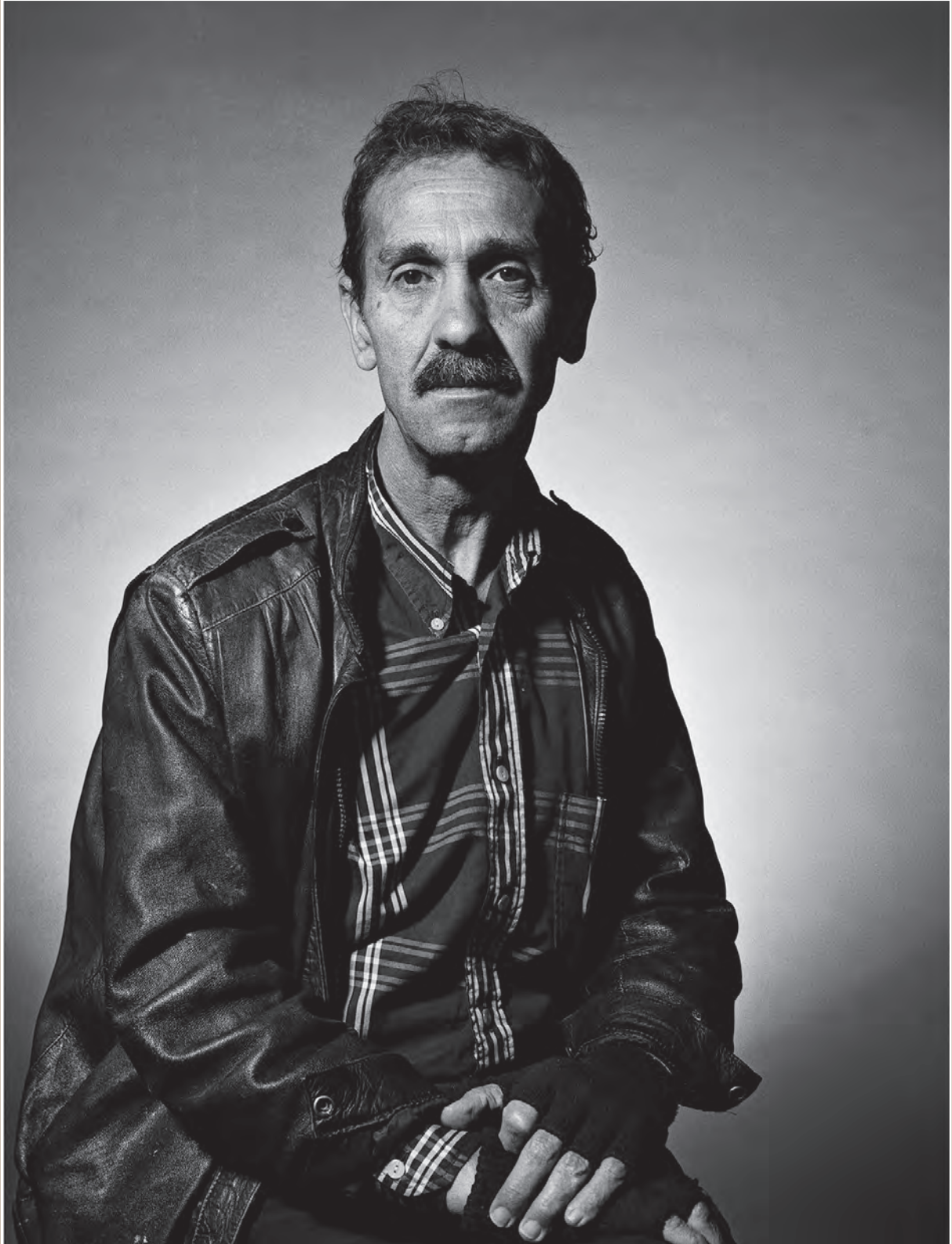
הכנס התקיים בחסות המחלקה לסוציולוגיה, למדע המדינה ולתקשורת והמחלקה לספרות לשון ואמנויות, המכון לניתוחי מדיניות ומרכז אדוה. את הכנס יזם ד"ר גל לוי, וצוות ההיגוי כולל את ד"ר רעות ריינה בנדריהם, ד"ר יאלי השש, ירון הופמן-דישון וד"ר נפתלי שם-טוב.

המאבק המזרחי לאן? היא כותרת הכנס שקיימנו בראשית חודש יוני לציון יובל למחאת הפנתרים השחורים ולציון 40 שנים לפרסום ספרו של שלמה סבירסקי, "לא נחשלים אלא מנוחשלים".

סימן השאלה שבכותרת הכנס מבקש להזכיר לנו שעל אף שאנו מביטים אחורה בתחושת גאווה, גם אם לא בהכרח בסיפוק, עלינו להמשיך ולשאול לאן פנינו, ולמען מה. שני האירועים שעמדו בליבו של הכנס מסמנים עשור המחלק את ההיסטוריה של החברה והמדינה בישראל ל"לפני" ו"אחרי". קשה להפריז בחשיבותם של אירועי שנות ה-70 של המאה הקודמת לשינויים שעברה החברה, וקשה להפריז בתרומתו של המאבק המזרחי לשינויים אלה.

ביסוד החיבור שהציע הכנס הזה – בין המאבק העממי ברחוב לבין הניתוח הסוציולוגי של היחסים החברתיים – ניצבת ההבנה שמאבקים חברתיים אינם גחמה, אלא תוצר של נסיבות היסטוריות מסוימות. מנגד, הסוציולוגיה של החברה, כלומר הקריאה לפרש ולהסביר את המתרחש בחברה, גם היא אינה קפריזה של "מגדל השן". בין שני אלה מתקיימים יחסי גומלין שמזינים זה את זה. לא בכדי ספרו של סבירסקי אינו ספר אקדמי רגיל, אלא מכיל מבחר של שיחות מעמיקות עם מזרחים ומזרחיות שניסחו את התחושות שהפנתרים השחורים ניסחו במאבקם. במפגש שבין השטח למחקר מתנסח סדר יום ביקורתי, שמאלי, על המדינה, על החברה ועל הציונות שנבנו על שוליותם של היהודים המזרחים.

סדר היום הביקורתי של הפנתרים השחורים שהתגבש גם בספרו של סבירסקי הצביע על החשיבות שבהתבוננות

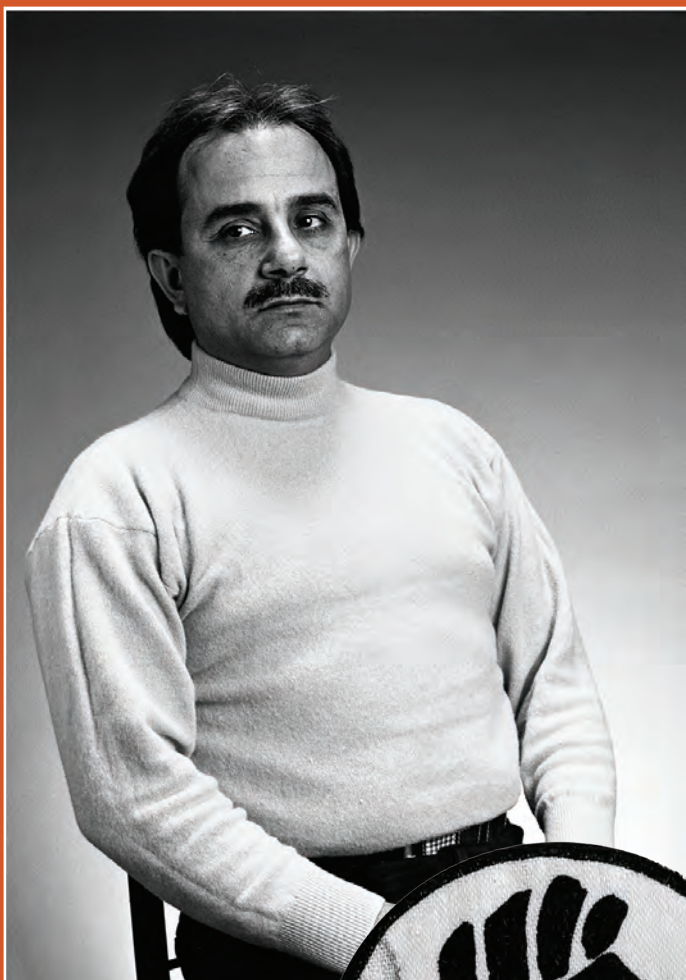

35

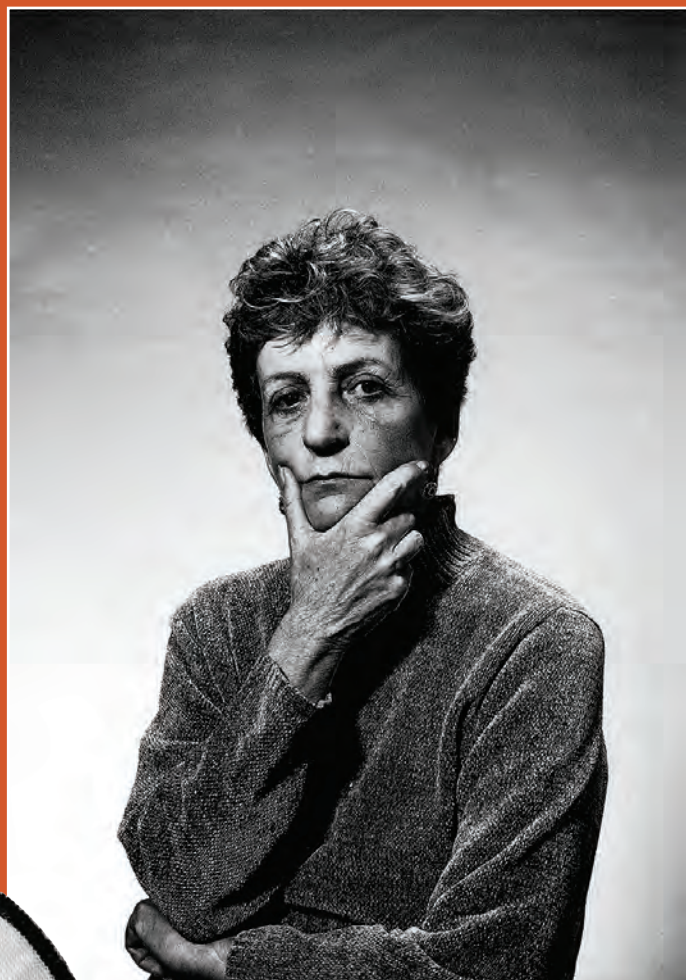
הגורמים המשפיעים באופן בולט על הבעייה החברתית בישראל

צ'רלי ביטון

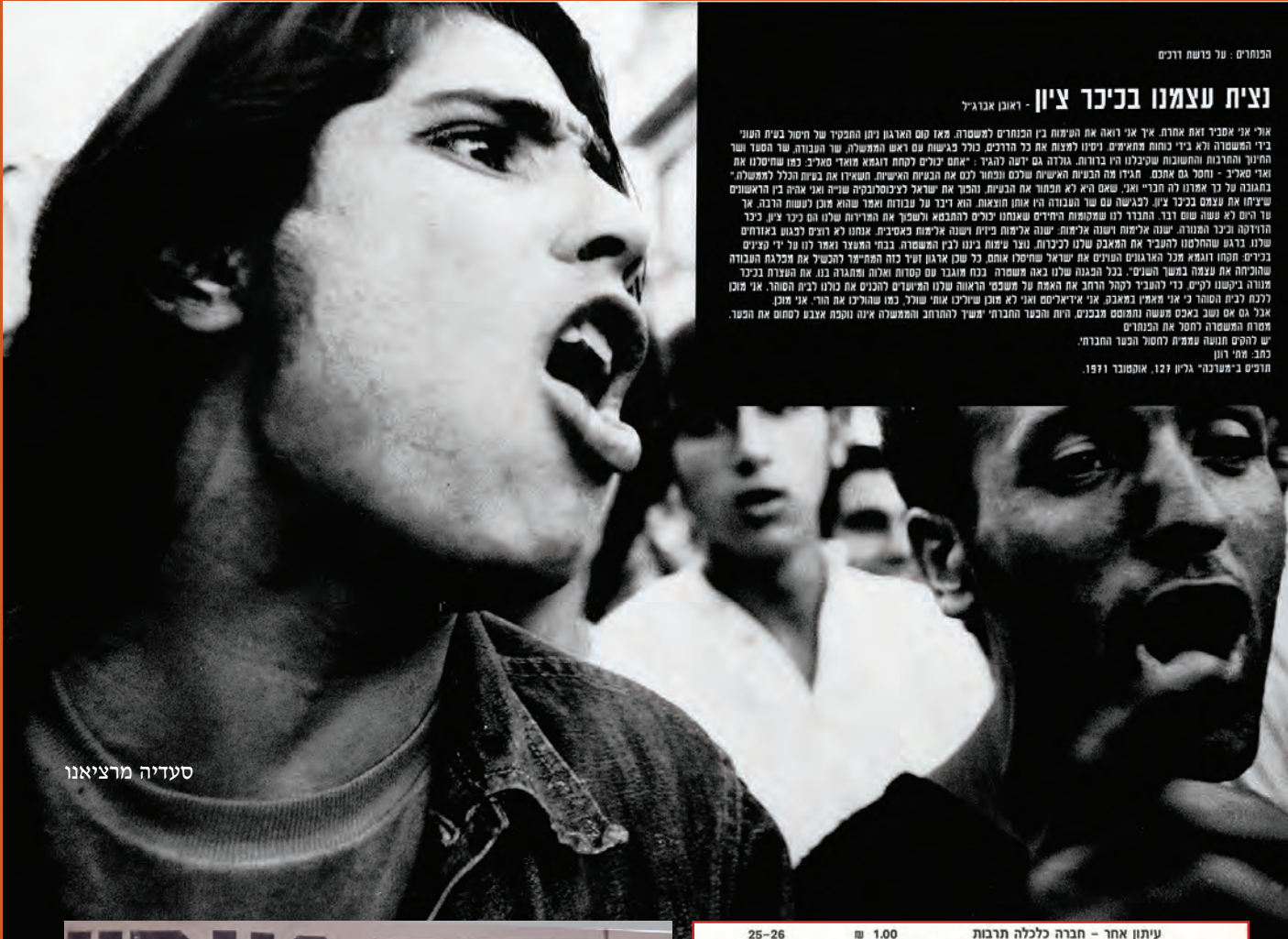

קוקו דרעי

חוה פוגל

הכותרים : על כרשע וזכים

נציח עצמנו בכיכר ציון

ראובן אריג'ל

אולי אני אסביר זאת אחרת. אך אני רואה את העימות בין הכותרים לממשלה. מאז קום הארגון ניתן התפקיד של חיטול בעית העונ' ביד הממשלה ולא ביד כוחות מתאימים ניסו למצות את כל הדרים. כולל בגישות עם ראש הממשלה. שר העבודה. שר המשפטים. שר התעשייה והתעבורה והשוכנות שטיבלו היו ברבות. גורלה גם ידעה להגיד: "אחם יכונים לכתח דומאא חוזר סאריב. כמו שחיסלנו את ואי סאריב - נחטל גם אתכם. תגידו מה הבטיות האישיות שלכם ונפתור לכם את הבטיות האישיות. תשאירו את בעיות הכלל לממשלה." בהתנה של כך אארונו זה הוכיח ואני. שאם היא לא תפתור את הבטיות. נחטל את ישראל לציוןסוכרקה שניה ואני אהיה בין הראשונים שיצאו את עצמם בכיכר ציון. לנגישת עם שר העבודה היו אותו תוצאות. הוא דיבר על עבודת ואמר שהוא זוכן לעשות הרבה. אך שר הים לא עשה שום דבר. הנבחר לנו שתקומה היחידים שאמנו כולם לתבטא ולשפוך את המרירות שלנו הם ככר ציון. כיכר הדוולנס וככר המנוחה. יותר אלימות ויותר אלימות. יותר אלימות כזו שנה אלימות פאסיבית. אמנו לא רוצים בדיקוט באוורוס שלנו. ברדג שותקתנו להחביר את התאבק שלנו לכיכר. נער עומד כננו לכך השמירה בבתי המעצר ואמר לנו מי די פנינים בכיכר. התמו דומאא מכל הארגונים העוליים את ישראל שחיסלו אותם כל שכן ארגון חזיר כוח המתי"ם להפסיד את מכללת העבודה שהוכיחה את עצמה בשער השניים. בכל הפגנה שלנו באה חשופה ככר חוגגר עם סמדת יאלות ותמורה בנו. את הפגנה בכיכר מנועה בקשנו לקיים. כדי להעביר לקהל הרחב את האמת על אשפטי הראוה שלנו המיישרים להכניס את כולנו לכיס הסוהר. אני זוכן ללכת לכיס הסוהר כי אני מאמיץ באבאם או' אידי'אליס ואני לא חונן שיכירו אותי שולר. כמו שחולקו את חוהי. אי' אונן אכלו גם אם נעב באכס מעשה ותמוסם מבנים. היות והכער החברתי' יעשיר להחריב והתמשלה אינה נוקפת אצבע לפתוח את הכער. חסרת המשפחה לחטל את הכותרים. יש להקים תנועה עממית לחטול הכער החברתי. כתב: מתי רונן

סעדיה מרציאנו

25-26 1.00 עיתון אחר - חברה לכללה תרבות

עיתון אחר

הימיין החדש-ישן

תוכנית שושני: השוורצעס למקצועי! האבטלה תימשך רבין - הכוחנות האווילית

לוח הפעמון
מדינת ישראל 384'604
מועץ חובים באוורוס, זמ, סיד, ורועלים, נור, טולן, נכבת התמרים, גבול תמרים, זל סבור, נור סופר, סבחה, כיתס, התמרים, קיחת סלמון, נפירא, שבתות התכונות, סבי עורא, האינדיס, סבטס, כות עזיל, כפר שלם, נור ברבור, נור אלמיר, הכפר, סוכון לנגב, רמת ישראל, בירוק, יד אלהיו יגור.

פרו"קהט שיהום השכונות:
הכי שלון!

כשרפוייקט השיקום החל, היו בשכונת התקוה כ"עשרים אלף תושבים, והיום פחות מעשרת אלפים. איך יכול להיות שפרוייקט השיקום מצליח והתושבים נמלטים? האם הניתוח הצליח והחולה מת? • עובדיה גולסטני עמוד 7

המות הוא חלק מהחיים

המועד בשמ עם שחר / בן-אליהו חזי

יש נועה בשכונה

הגיעה של יוחנו בני זאדה/ עמי 8-9

נחטף חילנס!!

מיד בן דורו • ספורט: אפרים אריב • מלך העשרים של ת"א שלמה אליאס / עמי 16

עיתון אחר - חברה לכללה תרבות

25-26 1.00

עיתון אחר

הימיין החדש-ישן

תוכנית שושני: השוורצעס למקצועי! האבטלה תימשך רבין - הכוחנות האווילית

תמונות: תוכנית שושני, תוכנית שושני, תוכנית שושני

הפנתר השחור

ביטאון הפנתרים השחורים-דמוקרטים ישראלים

סעדיה מרציאנו

בכפול מה דרוש העתון הזה
 כל המאה
 אתה חושב שאתה יודע מה קורה במדינה
 שיש סכסוך ערבים ויהודים המלווה ושכונות
 יהודי חרוב שים כבר מספרים כי מה שיש
 לספר
 אבל האם העתון רוצה אתה להי שייכים
 כל העיתונים והרדיו והטלוויזיה והתקשורת
 הם שייכים לאויב
 שנים - 1913
 המלווה והרדיו הם מכשירים של הממשלה
 הממשלה שמכסה כל שום המלווה והרדיו
 שמכסה כל שעה צורה הברה המלווה של המלווה
 על דפוס העיתונים והעיתונים והעיתונים על המלווה
 צמי ארבע המלווה לאויב, למלווה, למלווה
 למלווה בנימים, למלווה.
 או אתה רוצה שהרדיו והטלוויזיה יספרו את
 האמת עליו ו שירשמו ביוסף את מאבקך והלי
 והרדיו והטלוויזיה המלווה ו
 והעיתונים והעיתונים לוי הם שייכים ו או לספר
 ליהודים המלווה המלווה - בארצות למלווה -
 או למלווה המלווה, שכל המלווה המלווה על
 נוצר, הם האויב המלווה אויב המלווה על
 המלווה שום שייכים אולי
 או אתה רוצה שיידיעות ארצות או שיידיעות
 או שיידיעות יהיו אולי אולי אולי אולי
 זה כבר העיתונים שמתנו למלווה המלווה
 עם המלווה והמלווה והמלווה והמלווה והמלווה
 ישמחו והמלווה והמלווה והמלווה והמלווה
 שאין אולי ארצות המלווה לשמור את המלווה
 קראת על כך מילה אחת ו כעת שלא ו רק כעת
 הם המלווה המלווה המלווה המלווה המלווה
 שאנחנו אולי, שאנחנו ילד המלווה - כתי
 בים עליו
 לנו המלווה ו מוכרשים במלווה המלווה, כתי
 רשום קשר ישרי אולי, המלווה אולי
 זה ישרי של המלווה המלווה
 קנה אתה, קרא אתה, המלווה אתה - ומלווה
 בעתה
 זה לא ישרי שיידיעות, זה שום שום במלווה
 לקוח, למלווה, למלווה המלווה, אמתו לא מלווה
 על עיון, אמתו המלווה בידו שום המלווה המלווה
 בחיות ספר את המלווה למלווה במלווה המלווה
 המלווה המלווה - המלווה המלווה המלווה
 שיהיה המלווה מביא לך
 ואו נשית את המלווה המלווה את המלווה המלווה
 והמלווה המלווה המלווה המלווה המלווה המלווה
 מכובד כדי למלווה המלווה.
 עוד המלווה - המלווה המלווה.
 הם המלווה - המלווה המלווה.

